

Борзяк Дмитро Семенович

Життєпис

Борзяк Дмитро Семенович народився 25 жовтня 1897 року в селі Пищики Іркліївського (нині Золотоніського) району на Черкащині. Батько майбутнього прозаїка мав 200 десятин землі й брав великі підряди на будівництво залізниць.

1915 року Дмитро закінчив Золотоніську класичну гімназію й продовжував навчання на медичному факультеті Київського університету. Найближчим студентським другом Д. Борзяка став його земляк Олександр Філь — активіст української партії соціал-революціонерів. Щоправда, підпільною роботою Дмитре не займався, але під таємний нагляд поліції — під прізвиськом "Яд" — все ж таки потрапив. Значно активнішу участі студент-медик брав в "Українській студентській громаді", лідерами якої були Гермайзе(майбутній ректор університету), Любинський і Отамановський.

Весною революційного 1917 року Д. Борзяк виїхав у рідні Пищики, а потім перебрався до Золотоноші, де став членом партії есерів.

Чим займався він у роки громадянської війни — невідомо.

1921 року колишній студент-медик знову з'явився в університеті, але незабаром повернувся до Золотоноші, де займався сільським господарством, давав приватні уроки з математики. З 1923 року він знову у Києві і повністю віддається літературній роботі, поділяючи естетичні засади неокласиків.

Прозаїк-початківець мав доволі близьке знайомство з Терещенком і Зеровим, Филиповичем і Антоненком-Давидовичем, Ридьським і Косинкою, Івченком і Осьмачкою. Вони привітали першу публікацію Д. Борзяка (оповідання "Під дощ" у журналі "Всесвіт"). Не залишилася вона поза увагою й Миколи Хвильового — він надіслав вітального листа авторові.

Оповідання "Під дощ" дало наЛНУ книжці, яку прозаїк видав 1927 року. Ще раніше з'явилися і книжки Д. Борзяка "У монастир", "Варенька".

1928 року він уклав договір із Державним видавництвом України на видання книги "Руйнування Батурина". До цієї роботи схвально поставився Зеров, про неї позитивно відгукнувся Гермайзе. Через рік Борзяк завершив читання й добір необхідних матеріалів, але почати рукопис нової книжки не встиг — був заарештований у зв'язку з сумнозвісним процесом СВУ. Через кілька місяців Д. Борзяк вийшов на волю. Однак про продовження літературної роботи не могло бути й мови. Життєві обставини письменника неухильно погіршувалися. Після арешту Зерова Борзяк усвідомив невідворотність власної трагедії. Так воно й сталося: 21 квітня 1938 року письменника — на той час виконавця різних підсобних робіт, бо треба ж було з чогось жити, — заарештували.

Слідчий швидко знайшов відповідні "звинувачення": соціальна приналежність батька, процес СВУ. 31 грудня 1938 року Д. Борзяк почув вирок: розстріл. Однак 5

травня 1939 року Верховний суд СРСР визначив інше покарання: 10 років ув'язнення й 5 років заслання.

За даними, що є у справі, Д. Борзяк помер того ж, 1939-го, від невиліковної хвороби.

1957 року дружина письменника Ніна Олексіївна Бондарева, підтримана М. Бажаном, звернулася з вимогою реабілітації чоловіка. Чесне громадянське ім'я Д. Борзяка було відновлено.

Він реабілітований посмертно.

Володимир Музика

ЛУ 21(4430) 23.05.1991